

A Győri Ítéltábla a dr. Kőfalvi Balázs ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Magyarovics Gyula ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2018. március 12. napján kelt 13.P.20.077/2017/34. számú ítélete ellen az alperes által 35. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Mellőzi a felperest és az alperest az állam javára fejenként 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft illeték megfizetésére kötelező rendelkezést.

Köteles a felperes az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására megfizetni 84.000,- (Nyolcvannégyezer) Ft feljegyzett első- és másodfokú illetéket.

Köteles megfizetni a felperes az alperesnek 15 napon belül 75.000,- (Hetvenötezer) Ft első- és másodfokú perköltséget, viselje továbbá az eljárás során felmerült saját költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ... online felületén 2016. december 27-én "Az ... hűségfogadalma ...nak a ...-ben" címmel jelent meg cikk, amely sajtószervekkel, médiatartalmakkal, az azokhoz kötődő személyekkel és értékelésével foglalkozott. A cikk utolsó előtti bekezdése a következőket tartalmazta: " S hogyan lehet a ... a Hit Gyülekezete szócsöve? Csak meg kell nézni a Hit Gyülekezete médiáját milyen szoros a kapcsolat például az iszlamofóbiás ... és az utolsó aktív III/III. ügynök felperes neve (fedőneve:...), ... legbizalmasabb munkatársa, személyi titkára között."

Az ... az Egyesült Államokban működő magyar nyelvű internetes újság, melynek főszerkesztője az alperes. A felperes ... fedőnéven 1985 október 24- 1987. szeptember 16. között titkos megbízottja volt a ...minisztérium III/III-as Csoportfőnökségének. Ebben az időszakban folyamatosan, kb. 15-20 alkalommal tett írásbeli jelentést, 1986-ban egy alkalommal hálózati tevékenységért jutalomban is részesült. Felperes maga szakította meg az együttműködést III/III-as Csoportfőnökséggel. Az állambiztonsággal való kapcsolatáról és annak megszüntetéséről a rendszerváltás idején a nyilvánosság előtt is beszámolt az Új Exodus magazin 1990. évi 1. számában. A felperes átesett az egyes fontos, valamint közbizalmi és közvélemény-formáló tisztségeket betöltő személyek ellenőrzésére létrehozott 1.számú bizottsági átvilágításon. Az átvilágító bizottság 2003 májusában hozta nyilvánosságra a határozatát, tekintettel arra, hogy a felperes nem igazolta, hogy a „...” című országos közéleti hetilap külpolitikai rovatvezető feladatokról lemondott volna. A felperes a „...” voltam" című írásában valamint több interjúban részletesen feltárta az állambiztonsági múltját. Az

elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a perbeli cikken felül további írásokban is utalt a felperes titkosszolgálati múltjára és arra, hogy a felperesnek e tevékenységét mások leplezték le.

A felperes keresetében az ... internetes felületen 2016. december 27-én megjelent írásra alapítottnan kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes azzal a közléssel, mely szerint a felperes az utolsó aktív III/III-as ügynök ... fedőnéven megsértette a felperes jó hírnevét. Kérte a törvényszéket, hogy tiltsa el a további jogsértéstől az alperest egyúttal kötelezze elégtétel adására, valamint 600.000 Ft sérelemdíj megfizetésére. Kereseti kérelmét a Ptk. 2:51. § (1) a), b) és c) pontjaira valamint a 2:52 § (1) bekezdésére alapította. Az elégtétel adást illetően kérte, hogy az alperes azt az ... internetes újságban legyen köteles megjelentetni, egyúttal azt juttassa el az országos sajtószolgálathoz is.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a kereseti tényállás szerinti tartalommal a felperes állambiztonsági múltja szabadon közölhető. Vitatta, hogy a felperes jó hírnevét megsértette volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesnek a személyhez fűződő jogát azzal, hogy az ... internetes felületén 2016. december 27-én megjelent írásában azt állította, hogy a felperes az utolsó aktív III/III. ügynök.

A törvényszék eltiltotta az alperest annak a kitételnek a további közlésétől, hogy a felperes az utolsó aktív III/III. ügynök.

A törvényszék elégtétel adására kötelezte az alperest oly módon, hogy tizenöt napon belül a felperes felé írásban juttasson el olyan tartalmú közlés, amely szerint megköveti azért, mert az ... internetes felületén 2016. december 27-én megjelent cikkében a valótlanul állította a felperesről, hogy a felperes volt az utolsó aktív III/III. ügynök, tekintettel arra, hogy a felperes ezt a kapcsolatát korábban önként a nyilvánosság előtt feltárta. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 Ft-ot. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

A törvényszék ítéletének indokolásában rámutatott, hogy a per tárgyává tett jogsértést az elkövetésének idejére tekintettel a 2016. december 27-től hatályos jogszabályok szerint kell elbírálni. Az alperesnek a per későbbi szakaszában előterjesztett joghatósági kifogását nem találta alaposnak arra figyelemmel, hogy az alperes magyar állampolgár és Magyarországon bejelentett lakhellyel rendelkezik. A törvényszék fennállónak tekintette a hatáskörét és illetékességét is.

A per érdemét illetően az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a kereseti kérelemben sérelmezett "utolsó aktív" jelzős szerkezet azt fejezi ki, hogy a felperes volt az a személy, aki a köztudomásúlag megszűnt III/III Csoportfőnökség mellett a végsőig kitartott, ez pedig a valóságnak nem megfelelő tényközlés volt az alperes részéről. Az "utolsó" kifejezés az adott szövegösszefüggésre tekintettel nem a felperes értékminőségének kifejezésére szolgált, hanem időhatározó értelemmel bírt. Megállapította, hogy a felperes által sérelmezett kitétel nem értelmezhető úgy, hogy a felperes jelenleg is aktív ügynök lenne így a jelen perben ez nem volt vizsgálható. Hangsúlyozta, hogy a perbeli cikk nem tartalmaz állítást arra nézve, hogy a felperes jelenleg kapcsolatban áll-e titkosszolgálatokkal, így e körben a törvényszék bizonyítást nem folytatott le.

A törvényszék döntő jelentőségűnek ítélte, hogy az alperes nem tett említést arról, hogy a felperes az állambiztonsági szervekkel fennállt korábbi kapcsolatát a nyilvánosság előtt önként feltárta és

elnézést kért azoktól a személyektől, akitől jelentést készített. Az alperes a perbeli cikkben azt a hamis látszatot keltette a felperesről, hogy a felperest az alperes vagy más személy buktatta le, tárta fel a titkosszolgálati múltját, ezzel azt a valós tény, hogy a felperes a ...minisztérium egykori III/III Csoportfőnökségével kapcsolatban állt, hamis színben tüntette fel.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy akik tisztában vannak a ...minisztérium egykori III/III Csoportfőnökségének munkájával azok azt is tudják, hogy ez a szervezet jogutód nélkül megszűnt, ebből következően az alperes a támadott cikkben nem állította, hogy a felperes jelenleg is ügynök. A felperes mindössze azt közölte, hogy az alperes jelenleg is ügynöki jellegű tevékenységet végez. Ebben a körben alaposnak találta az alperes védekezését, mely szerint a támadott közlés nem tényállításnak hanem véleménynyilvánításnak minősül. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes a keresetében e véleménynyilvánítást nem támadta. Hangsúlyozta, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség elvére figyelemmel a perben nem volt vizsgálható, hogy a felperes milyen kapcsolatban állt a ...minisztérium III/III Csoportfőnökségével és amennyiben e kapcsolat megállapítható, akkor az milyen tartalommal, módon és feltételekkel valósult meg.

Mindezekre tekintettel a alaposnak találta a felperesnek a jogsértés megállapítására irányuló keresetét.

A sérelemdíj iránti követelést illetően hangsúlyozta, hogy az erre vonatkozó kioktatást követően e kereseti kérelemmel kapcsolatban egyik peres fél sem terjesztett elő bizonyítási indítványt. Rámutatott, hogy a per során az alperes a felperessel kapcsolatos állításait különböző összefüggésekben és értelmezésben megismételte és nem zárható ki az sem, hogy a jövőben is hasonló jogsértést követ el, ezért a felperesnek az eltiltásra irányuló kereseti kérelmét alaposnak találta. Kiemelte, hogy e kérelmet alpossá tette az alperesnek a felperest érintő további cikkei is.

Az elégtétel adására irányuló kereseti kérelmet a ... Iroda országos sajtó szolgálata kapcsán alaposnak találta, míg az ... t illetően nem. Kifejtette, hogy az elégtétel adással kapcsolatos nyilatkozatot az alperes az ítélet rendelkező része szerinti tartalommal az országos sajtószolgálathoz lesz köteles eljuttatni. A további elégtétel adására irányuló kereseti kérelem azért nem lehetett alapos, mert annak végrehajthatósága nem lenne kikényszeríthető tekintettel arra, hogy az alperes a lap szerkesztőjeként elzárkózott a per során az elégtétel adástól. Rámutatott, hogy az elégtétel adás módját illetően a törvényszék kifejezett kereseti kérelem nélkül is rendelkezhetett arról, hogy az alperes a felperes felé magánlevélben is fejezze ki sajnálkozását, kövesse meg őt.

Az elsőfokú bíróság az alperes tanúbizonyítási indítványát elutasította arra hivatkozva, hogy a per tárgyát érintő kérdésekben a tényállás e nélkül is megállapítható volt. Az alperes személyes meghallgatására irányuló indítványt ugyancsak elutasította arra tekintettel, hogy az alperes írásban, jogi képviselője útján kellően részletes nyilatkozatokat tett, álláspontját teljes körűen ismertette. Maga az alperes sem részletezte, hogy milyen kérdésekben szolgálhat bizonyítási eszközként a személyes meghallgatása. Az alperes úgy nyilatkozott, hogy a magyarországi tárgyaláson megjelenni nem tud. A per elbírálásához az alperes személyes nyilatkozatára nem volt szükség. Az elsőfokú bíróság elutasította azt az alperesi bizonyítási indítványt, mely a felperes által a titkosszolgálatoknak írt jelentések beszerzésére vonatkozott, mert álláspontja szerint annak tartalma nem képezte a jelen jogvita tárgyát. Az alperesnek a nyelvi szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát ugyancsak alaptalannak találta, mert a perbeli cikk és az abban található konkrét közlés értelmezéséhez nem volt szükség speciális szakértelemre.

A perköltségről a törvényszék a Pp. 77. § 78. § (1) bekezdése és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pernyertesség, pervesztesség arányát 50-50%-ban állapítva meg.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, a felperes keresetének teljes körű elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte azzal, hogy az ítélőtábla állapítsa meg, hogy a Tatabányai Törvényszék az eljárás lefolytatására nem illetékes és az esetleges új eljárás lefolytatására a Fővárosi Törvényszéket jelölje ki. Kérte, hogy a másodfokú bíróság kötelezze a felperest az alperes perköltségének megfizetésére.

Arra hivatkozott, hogy az ítéletben nem a kereseti kérelem szerint sérelmezett szöveg szerepel a jogsértés alapjaként. Az alperes közlése szerint „az utolsó aktív III/III-as ügynök felperes neve”, ezzel szemben az elsőfokú ítélet indokolása szerint „a felperes az utolsó aktív III/III-as ügynök” kijelentés volt jogsértő, míg az ítélet elégtétel adására vonatkozó részében az áll, hogy az alperes jogsértő állítása az volt, hogy „a felperes volt az utolsó aktív III/III-as ügynök.” A kereseti kérelem tárgyává tett közlés nem hordozza magában azt a jelentést, amelyet annak utóbb az elsőfokú bíróság tulajdonított. Az eredeti újságcikkben sem „a felperes az utolsó aktív III/III-as ügynök”, sem „a felperes volt az utolsó aktív III/III-as ügynök” szövegrészlet nem szerepel és e közlésrészek egymás szinonimájának sem tekinthetők. A két kijelentés egymással ellentétes, kizárja egymást. A felperes maga is négy különböző értelmezést tartott lehetségesnek a kereset tárgyává tett közléssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság pedig nem adott eligazítást és az alperes kérésére sem utasította a felperest a kereset pontosítására. Változatlanul hivatkozott arra, hogy a III/III-as Csoportfőnökség 1993. február 10-ig jogutód nélküli megszűnése köztudomású tény. Erre tekintettel az alperes állítása nem értelmezhető úgy, hogy a felperes a nem létező hálózat ügynöke lenne. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárás során részletesen kifejtett álláspontját, mely szerint egy szövegnek nem lehet a jelentése az, ami egyébként lehetetlen és értelmetlen. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem volt figyelemmel az alperes által becsatolt nyelvész magánszakértői véleményre. A törvényszék a "volt" szó beszúrásával megváltoztatta az alperes által eredetileg közölt mondat értelmét. A felperes által sérelmezett jelzős szerkezetben a jelző az "utolsó", a jelzett szó az "aktív". Erre tekintettel a szöveg felperesről nem azt állítja, hogy bármiben is az utolsó, hanem azt, hogy aktív. Az alperes kijelentése nem a múlt, hanem a jelenre vonatkozott. Fenntartotta azt az elsőfokú eljárás során tett előadását, mely szerint a sérelmezett közlés nem tényállítás, hanem vélemény, figyelemmel annak szöveggörnyezetére és arra, hogy annak valóságtartalma nem bizonyítható. Az alperes tényállítása az volt, hogy a ... úgy lehet a Hit Gyülekezete szócsöve, mint a többi lap, ahova a felperesnek bejárása van. E tényállítást azonban a felperes kereseti kérelmében nem sérelmezte. A perbeli közlés nem arra vonatkozott, hogy a felperes mikor távozott a hálózattól, hanem a felperes jelenlegi tevékenységét minősítette.

Támadta az elsőfokú ítéletet azzal is, hogy az semmilyen utalást nem tartalmaz a Pk. 12. számú állásfoglalásra, a perbeli közleményt nem a teljes sajtóközlemény egészéhez viszonyítva vizsgálta. A bíróságnak az a döntése, mely szerint a kilépés ideje megváltoztatja az ügynökmúlt megítélését önkényes és minden alapot nélkülöz, azt a törvényszék nem is indokolta. Részletes előadást tett arra nézve, hogy álláspontja szerint a felperes hogyan, miért vált ügynökké, milyen ügynöki munkát fejtett ki, és végül hogyan szakított a hálózattal, illetőleg ezt követően ügynökmúltjára vonatkozóan mikor, milyen nyilatkozatokat tett.

Álláspontja szerint a felperes valódi sérelme az, hogy az alperes őt ügynökként nevesítette, és ehhez nem tette hozzá, hogy a felperes önként lépett ki korábban hálózattól. Ez a felperes által megfogalmazott sérelem nem a kereseti kérelemben megjelölt jogalapról származik. Az elsőfokú bíróság a keresettől független külön jogalapot alkotott arra, hogy a felperes ügynök múltjának tényét személyes kommentárja nélkül ne lehessen közölni. Az elsőfokú bíróság lényegében túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, amikor ítéletével olyan sérelmet orvosolt amely nem a keresetben lévő szövegből származik. Hivatkozott az Alkotmánybíróság 57/2001 (XII.5.) AB határozatában írtakra. A törvényszéknek az az álláspontja, mely szerint nem lett volna mellőzhető az arra való utalás, hogy

a felperes az ügynöki munkát önként, évtizedekkel ezelőtt a rendszerváltás idején feltárta, és azt az arra illetékes hatóság nyilvánosságra hozta teljes félreértésről tanúskodik, mert a perbeli cikk nem a felperes ügynökmúltjának széles körű bemutatásával szolt. Hangsúlyozta, hogy az 1994. évi XXIII. törvény alapján az alperes jogszerűen terjesztette a felperesről azt a valós tény, hogy III/III-as ügynök volt. Kiemelte, hogy az alperes által korábban írott cikkek nem képezték a jelen per tárgyát. Álláspontja szerint a közlés nem változtatta meg a felperesről másokban kialakult értékítéletet, ezért hiányzik a sérelem díj megállapításának alapja. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjjal kapcsolatos döntését nem indokolta, az elsőfokú ítéletből nem állapítható meg, hogy annak megállapításánál milyen szempontok játszottak szerepet.

Az elégtétel adással kapcsolatban az indokolás téves, mert az ...ban való közlésnek elsődleges akadályát az képezi, hogy az ... kiadójával szemben az elsőfokú bíróságnak nincs joghatósága eljárni. A bocsánatkérő magánlevél nem a felperesnek a társadalomban okozott megítélése helyreállítását segíti, hanem az alperesnek a felperessel szembeni megalázását szolgálja. Az országos sajtószolgálat pedig a jogsértés megvalósulása esetén is aránytalan nyilvánosságot jelentene az elégtétel adás körében.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság egyenlőtlenül bánt a felekkel mert nem értékelte, hogy a felperes az igazmondási kötelezettségét elmulasztotta. Sérült a tisztességes eljáráshoz való jog azzal, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott tanúk és az alperes személyes meghallgatását elmulasztotta, holott annak technikai lehetősége fennállt. Mindezzel sérült perbeli esélyegyenlőség a jóhiszeműség a szóbeliség és a közvetlenség elve. Sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet nem ismerteti az alperesnek az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett álláspontját, mint ahogy azt sem, hogy az alperes az eljáró bíróval szemben elfogultsági kifogást jelentett be. Támadta az elsőfokú ítéletet azzal, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvek nem rögzítették pontosan az eljárás és a tárgyalás eseményeit. A törvényszék az ítélet formai követelményeinek sem tett eleget, mert az elsőfokú határozat nem tartalmazza a Pp. 220. §. (2) bekezdésében írtakat. Sérelmezte, hogy az erre vonatkozó előadása ellenére az elsőfokú bíróság nem vizsgálta sem a joghatóságát, sem az illetékességét. E körben hangsúlyozta, hogy az alperes az eljáró törvényszék illetékességét kezdetektől fogva vitatta, a törvényszék egy másik ügyben az alperessel szembeni keresetet áttette a Fővárosi Törvényszékre.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Rámutatott, hogy a törvényszék ítélete helytállóan rögzítette az azzal kapcsolatos tényeket, hogy a felperes mikor került beszerzésre a ...minisztérium III/III-as Csoportfőnökségéhez és meddig volt a hálózat tagja, illetőleg mikor, milyen módon nyilatkozott ügynökmúltjával kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az „utolsó aktív” jelzős szerkezet azt fejezi ki, hogy a felperes volt az a személy, aki a köztudomásúlag megszűnt III/III-as Csoportfőnökség mellett a végsőkéig kitartott, ez pedig a valóságnak nem megfelelő tényközlés. Álláspontja szerint a törvényszék az elsőfokú eljárás során a Pp. előírásait betartva járt el és mérlegelési jogkörében hozott döntést. Hangsúlyozta, hogy a kereseti kérelme egyértelmű volt, mert az megjelölte azokat a kifejezéseket, amelyeket a felperes az alperesi cikkből sérelmesnek tartott. A felperesnek nem volt olyan kötelezettsége, hogy a sérelmezett közlés lehetséges jelentései közül köteles legyen választani és ezzel az alperes védekezését megkönnyíteni. Ugyanakkor a törvényszék az eljárás során lehetőséget biztosított az alperesnek arra, hogy bizonyítsa, nem a felperes volt az utolsó aktív III/III ügynök, nem a felperes szolgált legtovább a hálózatban, az alperes azonban az így kiosztott bizonyítási kötelezettség ellenére a rá háruló bizonyítási tehernek nem tett eleget. Álláspontja szerint a fellebbezésben az alperes azokat az indítékokat vonja kétségbe, amelyek a felperest motiválták abban, hogy a III/III-as Csoportfőnökséggel a kapcsolatát megszakítsa. Ez azonban nem képezte a jelen per tárgyát. Az alperesnek az ... 2017. szeptember 21-i írásában a perbeli cikket követően megjelent közleménye

nem tekinthető elégtételadásnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a jelen perben annak volt kiemelt jelentősége, hogy a felperes mikor szakította meg kapcsolatát az állambiztonsági szervekkel. Az alperes ezzel kapcsolatos valótlan állítása képezte a jogsértés alapját. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra is, hogy a jelen perben szakértő kirendelése szükségtelen, mert az alperesi közlést a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint kell megítélni.

Az alperes a felperes fellebbezési ellenkérelmére írt előkészítő iratában kifejtette, hogy a jelen pernek nem az volt a tárgya, hogy a felperes mikor és miért távozott a III/III-as Csoportfőnökségtől, hanem az, hogy az alperesi cikkben kifogásolt közlés véleménynyilvánításnak, vagy tényállításnak minősül-e. Fenntartotta azt a fellebbezésben kifejtett érvelését, mely szerint a PK.12. számú állásfoglalásban írtakra és a sérelmezett közlés szövegkörnyezetére tekintettel a perbeli cikkrészlet véleménynyilvánításnak minősül. Hivatkozott arra, hogy annak értelmezése során nem hagyható figyelmen kívül az alperes által az elsőfokú eljárásban csatolt magánszakértői vélemény. Kiemelte, hogy a felperes társadalmi megítélését nem változtatta meg a hálózathoz való távozás időpontja. Álláspontja szerint a sérelmezett cikkrészlet kapcsán nem kell értelmezési támpontokat adnia, mert az értelmezés a szövegösszefüggés alapján elvégezhető, a sérelmezett közlésnek nincsenek jelentésbeli verziói, annak csak egyetlen, a szövegösszefüggés által meghatározott jelentése van, amelyből az következik, hogy a felperes egy olyan volt III/III-as ügynök, aki jelenleg is aktív ügynöki jellegű munkát végez, ő az utolsó (vagy az utolsók egyike), aki az „újrahasznosított” volt III/III-asok közül ma is egy ügynök. A sérelmezett cikkben használt sűrített jelentésű jelzős szerkezet erősíti, értelmezi azt az állítást, amely szerint a felperes nem a megszűnt III/III-as ügyosztály ügynöke, hanem a Hit Gyülekezete ügynöke. Ez pedig lényegében a felperes tevékenységét minősítő vélemény. Változatlanul fenntartotta, hogy az elsőfokú bíróság a szöveg értelmét megváltoztatta, amikor abba a „volt” állítmányt beillesztette és az így módosított szövegtartalom alapján marasztalta az alperest.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos:

A fellebbezésben írtakra is figyelemmel az ítéletábra elsőként azt vizsgálta, hogy megállapítható-e az elsőfokú bíróság eljárása kapcsán olyan lényeges eljárásjogi szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére adhat alapot.

Az elsőfokú bíróság az alperes magyar állampolgárságára és magyarországi bejelentett lakcímére tekintettel látta fennállónak a joghatóságát.

A jelen eljárásra irányadó 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (Nmjtv.) 54. § (1) bekezdése szerint magyar bíróság eljárhat minden ügyben, amennyiben az alperes lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, jogi személy (jogi személyiség nélküli gazdasági társaság) esetében székhelye belföldön van, hacsak joghatóságát e törvényerejű rendelet ki nem zárja. Ebből következően a joghatóság elbírálása szempontjából nem az alperes állampolgárságának, hanem lakóhelyének, szokásos tartózkodási helyének van jelentősége. Az állampolgárság a sérelmet szenvedett személy esetében az alkalmazandó jog szempontjából bír jelentőséggel (Nmjtv. 10. §., 11. §.). Az Nmjtv. 12. §. (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy lakóhely az a hely, ahol valaki állandóan, vagy a letelepedés szándékával lakik. A (2) bekezdés alapján szokásos tartózkodási hely az a hely, ahol valaki letelepedés szándéka nélkül hosszabb ideje tartózkodik. Az alperes az elsőfokú eljárásban arra hivatkozott, hogy életvitelszerűen az Amerikai Egyesült Államokban él, bevándorló státusszal rendelkezik, a bejelentett magyarországi lakcímén soha nem lakott, azt csupán levelezési címként tartotta fenn. Az alperes által előadottak arra utalnak, hogy a magyar bíróságnak nincs joghatósága

eljárni az alperessel szemben személyiségi jogsértésre alapított perben. Ugyanakkor az Nmjtvr-nek a joghatóságra vonatkozó szabályai rendszeréből következően az Nmjtvr. 54. §-ában meghatározott általános, az 55-62/B §-aiban szabályozott különös és kizárólagos, valamint a fogyasztói szerződésből és munkaszerződésből eredő jogvitákra vonatkozó joghatósági szabályai mellett az Nmjtvr. 62/F-62/H. §-ai további, a joghatóságot megalapozó rendelkezéseket tartalmaznak. Az Nmjtvr. 62/H §-ából következően a magyar bíróság joghatóságát megalapozza az is, ha az alperes anélkül, hogy kifogásolná a joghatóság hiányát az ügy érdemére vonatkozó nyilatkozatot tesz (perbebocsátkozás), kivéve, ha magyar bíróság joghatósága e törvény rendelkezései alapján kizárt. Tekintettel arra, hogy az alperes a joghatósági kifogását az ügy érdemére vonatkozó, vagyis perbebocsátkozó 2017. május 4-én kelt 6. számú beadványát követően csak a 2017. szeptember 4-én kelt, 20. sorszám alatti iratában terjesztette elő és a jelen perrel kapcsolatban az Nmjtvr. 62/C-62/E. §-ai alapján a magyar bíróság joghatósága nem kizárt, a joghatósággal kapcsolatos kifogást az elsőfokú bíróság érdemben helyesen találta alaptalannak.

A törvényszék részletesen nem indokolta, hogy az erre vonatkozó alperesi kifogás ellenére miért áll fenn illetékessége, de az ezzel kapcsolatos érdemi álláspontja ugyancsak helytálló. Az 1952. évi III. törvény (Pp.) 43. §. (1) bekezdése szerint a bíróság az illetékességének hiányát hivatalból veszi figyelembe. Ha azonban az illetékesség nem kizárólagos, az alperes érdemi ellenkérelmének (139. §.) előadása után az illetékesség hiánya figyelembe nem vehető. Az alperes a fellebbezésében írtakkal ellentétben az illetékességi kifogását az érdemi ellenkérelme előterjesztését követően terjesztette elő. Az eljárásra a Pp. kizárólagos illetékességi rendelkezései nem adnak szabályozást, ebből következően az érdemi ellenkérelem előterjesztését követően az eljáró bíróság illetékessége nem volt vizsgálható, az fennálltnak tekintendő.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a Pp. 45.§ (2) bekezdés b) pontjából következően még az illetékességi kifogás alapossága esetén sem lenne mód arra, hogy a másodfokú eljárásban a Győri Ítéletábra olyan, az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező határozatot hozzon, amelyben a megismételt eljárásra a Fővárosi Törvényszéket jelöli ki.

Ami a tárgyalási jegyzőkönyvek és az ítélet indokolásbeli, valamint a Pp. 220. §. (2) bekezdése szerinti hiányosságait illeti, az ítéletábra álláspontja ezekkel kapcsolatban a következő:

A tárgyalási jegyzőkönyvek hiányossága az ítélet elleni fellebbezésben alappal már nem támadható. A tárgyalási jegyzőkönyvek kiegészítésére, módosítására a Pp. 118. §-a szerinti rendelkezések irányadók. Az e jogszabályhelynek megfelelő, a tárgyalási jegyzőkönyvek kiegészítése, módosítása iránti kérelmet az alperes az elsőfokú eljárás során nem terjesztett elő.

Az eljáró bíró kizárására vonatkozó indítványt az elsőfokú bíróság elbírált, az ezzel kapcsolatos eljárás nem az ügy érdemére tartozik, ezért arra az ítélet indokolásának nem kell kitérnie.

Az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy az alperes bizonyítási és az alperes személyes meghallgatására irányuló indítványait miért utasította el. Az ítéletábra az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel e körben egyetért. Erre tekintettel a bizonyítási indítványok és az alperes személyes meghallgatásának mellőzésével összefüggésben nem állapítható meg a fellebbezésben hivatkozott esélyegyenlőség, jóhiszeműség, szóbeliség és közvetlenség elvének sérelme sem. Az ítéletábra megjegyzi, hogy az eljárás szabálytalanságával kapcsolatos, a Pp. 114. §-a szerinti kifogást az alperes az elsőfokú eljárás során nem terjesztett elő.

Kétségtelen tény, hogy az ítélet a rendelkező részt követően a Pp. 220. §. (3) bekezdésében írtak

ellenére nem ad tájékoztatást arról, hogy az ítélet ellen van-e helye fellebbezésnek és hogy azt hol és mennyi idő alatt kell benyújtani. Az alperes a tájékoztatás elmaradása ellenére a jogorvoslati jogát határidőben gyakorolta, az elsőfokú ítéletnek e hiányossága őt a perorvoslat lehetőségétől nem zárta el, ebből következően az elsőfokú ítéletnek a kétségtelenül megállapítható hiányossága nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek a jelen eljárásban, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére adnak okot.

Az elsőfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálata során az ítélőtáblának azt kellett vizsgálnia, hogy a törvényszék a PK.12. számú állásfoglalásban írtakra, valamint a perbeli cikk szövegösszefüggéseire figyelemmel helyesen értelmezte-e a kereseti kérelem tárgyává tett közlést és helytálló-e az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy az alperes a felperesre vonatkozóan valótlan tényt közölt azzal, hogy a felperes volt az a személy, aki a köztudomásúlag megszűnt III/III Csoportfőnökség mellett a végsőig kitartott, illetőleg hamis színben tette-e fel azt a valós tény, hogy a felperes a ...minisztérium egykori III/III Csoportfőnökségével kapcsolatban állt.

Az ítélőtábla előjáróban rögzíti, hogy a per tárgyát az ... internetes felületén 2016. december 27. napján megjelölt, az alperes által írt cikk képezte. A PK.12. számú állásfoglalásból következően a sérelmezett közlés vizsgálatakor e cikk szöveggörnyezetét, szövegösszefüggéseit kellett értelmezni. Az alperes korábbi és az ezt követően megjelent írásainak a per eldöntése, a sérelmezett szövegrészlet értelmezése szempontjából nem volt ügdyöntő jelentősége.

Az elsőfokú bíróság azt helyesen rögzítette, hogy az megfelel a valóságnak, hogy a felperes korábban a ...minisztérium III/III Csoportfőnökségének ügynöke volt, együttműködését a hálózattal maga szakította meg. A perbeli cikk tárgya nem a felperes ügynökmúltja, beszerzésének körülményei, indokai, a III/III Csoportfőnökség ügynökeként végzett tevékenysége, vagy ezen ügynöki tevékenység megszüntetésének ideje, módja, indoka volt. A perbeli újságcikkben az alperes azt kívánta bemutatni, hogy álláspontja szerint a Hit Gyülekezete, annak vezetője az egyik országos televízióadót úgy próbálja meg ellenzéki médiaként pozicionálni, hogy az valójában a Kormány oldalán áll. A cikk tárgya ezzel összefüggésben a ... és a Hit Gyülekezete kapcsolatának bemutatása volt. E kapcsolat szempontjából a felperes személyének azért van jelentősége, mert a cikkben foglaltak szerint ő a Hit Gyülekezete vezetőjének, ...nak legbizalmasabb munkatársa, személyi titkára, ő az, aki az egyház érdekében eljár. Az alperes ezen - a perben nem vitatott, a kereset tárgyává nem tett - állításaival összefüggésben fogalmazta meg a felperesről, hogy ő az „utolsó aktív III/III-as ügynök”. Az elsőfokú ítélet rendelkező részében megfogalmazott elégtételadástól eltérően az alperes nem azt állította a sérelmezett közlésében, hogy a felperes volt az utolsó aktív III/III ügynök. A közlés nem értelmezhető úgy, hogy a felperes volt az a személy, aki a köztudomásúlag megszűnt III/III Csoportfőnökség mellett a végsőig kitartott, az utolsó távozó ügynök volt. Az alperes által használt jelzős szerkezet nem a felperes múltbeli ügynöki tevékenységére, annak időtartamára, megszűnésére, időbeliségére vonatkozott. A sérelmezett közlésnek nem lehet olyan jelentéstartalmat sem tulajdonítani, hogy a felperes jelenleg III/III-as ügynök lenne, vagy más - akár külföldi - titkosszolgálatnak dolgozna. Az alperesi közlés vizsgálatakor figyelemmel kell lenni arra, hogy a tényállítás és a véleménynyilvánítás közötti elhatárolás alapja, hogy míg a tények fennállása bizonyítható, az értékítéletek igazságtartalma nem bizonyítható (Európai Emberi Jogi Bíróság (EJEB) Karsai V. Magyarország 5380/7. számú kérelem, BDT.2011.2403., Győri Ítélőtábla Pf.I.20.026/2016/4.). Az alperes a sérelmezett közléssel nem tényt közölt. Nem azt emelte ki, hogy a felperes a III/III Csoportfőnökséghez tartozó ügynök volt, nem arra utalt, hogy az ügynöki tevékenységét mikor szüntette meg és milyen körülmények között, hanem a felperes eljárását, magatartását, tevékenységét értékelte úgy, hogy az - a felperes ügynökmúltjára is figyelemmel - jelenleg is ügynöki munkának tekinthető, ezt az ügynöki munkát a felperes pedig most már a Hit

Gyülekezete érdekében fejti ki. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a jogsértés tényét: az alperesi közlés a felperes tevékenységére vonatkozó olyan értékítélet, amely a megengedett véleménynyilvánítás határain belül marad.

Az ítélet tábla hangsúlyozza: az alperes sérelmezett közlése az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem valós tényről tüntetett fel hamis színben. Ha és amennyiben az alperesi közlés tényállításnak lenne tekinthető - mint ahogy nem - és az azt jelentené, hogy a felperes III/III-as ügynök volt, úgy ez a tény a valóságnak megfelel, az a 60/1994. (XII.24.) AB határozatban is kifejtettek figyelemmel a 2004. évi CXXV. törvénnyel hatályon kívül helyezett 1994. évi XXIII. törvény 18. §. (3) bekezdése szerint közérdekű adatnak minősül. (Az 1994. évi XXIII. törvény hatályon kívül helyezésére a 2004. évi CXXV. törvény indokolásából kitűnően kizárólag azért került sor, mert az átvilágítási folyamat lezárulását követően nem volt szükség az átvilágítási törvény és az azt módosító törvények hatályban tartására, mivel az újonnan kinevezettek, illetőleg megválasztottak tekintetében az átvilágítás más formában is elérhető). A közérdekű adatnak minősülő tényről nem tünteti fel hamis színben az, hogy annak közlésével egyidejűleg az alperes nem tett említést arról, hogy a felperes ügynöki tevékenysége miatt, milyen okból szűnt meg.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Az első- és másodfokú eljárásban teljes körűen pervesztes felperes a Pp. 239. §. és 78. §. (1) bekezdés alapján köteles megfizetni az alperes első- és másodfokú perköltségét, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §. (2) bekezdésében írtakra figyelemmel a feljegyzett első- és másodfokú eljárási illetéket. Az ügyvédi munkadíj összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (1), (3), (5) és (6) bekezdései alapján rendelkezett, figyelemmel arra is, hogy az első- és másodfokú eljárásban az alperesi képviselő több rendkívül nagy terjedelmű beadványt terjesztett elő, ugyanakkor azok tartalma - a másodfokú ítéletben kifejtettek szerint - csak részben állt összefüggésben a per érdemére tartozó kérdésekkel.

Győr, 2018. május 16.

Dr. Zámbó Tamás sk.
a tanács elnöke

. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadvány hitelül:

Kiadó